

SPIS TREŚCI	4
Monika Marcinkowska-Bachlińska	
<i>Szkolna typizacja płciowa</i>	4
Anna Maria Wróblewska	
<i>Dwie perspektywy</i>	12
Grażyna Osak	
<i>Kiedy zaczyna się socjalizacja płci?</i>	20
Michał Sokolski	
<i>Los dinozaurów</i>	26
Sabina Czajkowska-Prokop	
<i>Pominięte i nieobecne</i>	29
Sabina Waleria Świłała	
<i>Androcentryzm w edukacji polonistycznej</i>	39
Magdalena Kobus, Anna Szyntor-Bykowska	
<i>Płeć podręczników</i>	44
Sylwia Rapacka	
<i>Kobieta marzy o dużej kuchni</i>	48
Anna Babicka-Wirkus	
<i>Oblicza kobiecości</i>	54

W ujęciu indywidualnym płeć jest czynnikiem odpowiedzialnym za różnice w zachowaniu; w ujęciu społecznym staje się rodzajem informacji o jednostce, elementem przekonań i oczekiwań co do sposobu funkcjonowania w społeczeństwie. U podstaw rodzajowych interpretacji społeczeństwa leży płeć biologiczna, wyrażana i obserwowana przez ciało, jako zespół wrodzonych cech anatomiczno-fizjologicznych, typowych dla mężczyzny i kobiety. Płeć kulturowa zaś (gender), obejmująca zespół cech nabytych w procesie socjalizacji i wychowania, wyraża się w ogólnie pojętej kobiecości i męskości, odnosi się do społecznych relacji między kobietami i mężczyznami i wpływa na wszystkie sfery życia: prywatną, ekonomiczną, społeczną, polityczną i kulturową.

(Szkolna typizacja płciowa, s. 4)

Nie inaczej ma się rzecz z „kryzysem męskości” ujmowanym z perspektywy grup poszkodowanych: od tego punktu widzenia chciałbym stanowczo się odciąć. Niewątpliwie dominujący model męskości, rozumianej jako złożony kompleks wzorów kulturowych w przeciągu ostatnich kilku dekad uległ daleko idącym zmianom. Pewne wzory straciły w nowych warunkach walor „naturalności” i adekwatności, zyskując w tym samym stopniu walor humorystyczny; nie oznacza to jednak, że mamy do czynienia z kryzysem męskości tout court. Jeżeli chcemy traktować kryzys męskości poważnie – a nie jako próbę siania paniki moralnej – należy wpisać opisywane zjawisko w szerszy kontekst kulturowych przemian.

(Los dinozaurów, s. 26)

Kształtowanie tożsamości rodzajowej rozpoczyna się od pierwszych dni życia, w wyniku interakcji jednostki z otoczeniem oraz wewnętrznych mechanizmów regulacyjnych. Najmocniej działające czynniki socjalizacyjne to: rodzina, grupy rówieśnicze, literatura, środki masowego przekazu i szkoła. Jak pisze Mazurkiewicz, młody człowiek kończący edukację na poziomie wykształcenia średniego spędził z nauczycielami około trzynastu tysięcy godzin – więcej niż z rodzicami i rówieśnikami. Szkoła wywiera w tym czasie ogromny wpływ na proces kształtowania ról płciowych. Wzorców kobiecości i męskości dostarczają przede wszystkim podręczniki, organizacja pracy i przestrzeni w szkole oraz zachowania nauczycielek i nauczycieli w stosunku do uczennic i uczniów.

(Pominięte i nieobecne, s. 29)

Celem niniejszego tekstu jest pokazanie zagadnień związanych z płcią we współczesnych podręcznikach do nauczania języka polskiego jako obcego. Dokonana przez nas analiza trzech z nich miała na celu określenie sposobu konstruowania postaci kobiecych i męskich. Interesowało nas, w jaki sposób obie płcie są reprezentowane – jakie cechy im się przypisuje, jaka jest ich sytuacja zawodowa i rodzinna, jakie mają plany i marzenia. Analizie została także poddana też obecność tematów trudnych, takich jak: dyskryminacja ze względu na płeć, udział kobiet w polityce, rozwody czy samotność z wyboru.

(Płeć podręczników, s. 44)

Znajomość języków obcych jest we współczesnym świecie umiejętnością niezbędną, dlatego wpisuje się w system kształcenia jako jego stały i nieodzowny element. Przez system kształcenia rozumiemy uczestników procesu dydaktycznego, tj. nauczycieli z ich kompetencjami, metodami pracy i uczniów z ich potrzebami, możliwościami i motywacją do nauki, a także treści kształcenia i środowisko nauczania. Wszystkie te elementy muszą współdziałać ze sobą i realizować społecznie wyznaczone cele, jakie społeczeństwo chce osiągnąć poprzez sprawne funkcjonowanie całego systemu. Tak pojmowany system kształcenia musi mieć charakter otwarty, ewoluować wraz z rozwojem nauki i rozwojem społecznym oraz funkcjonować we współdziałaniu i łączności z systemem wychowania.

(Kobieta marzy o dużej kuchni, s. 48)